

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIAI

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6273

Užsienio reikalų ministrui

p. Linui Linkevičiui

2019-03-12 Nr. 136-S-271

Vilnius

KLAUSIMAI UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRUI LINUI LINKEVIČIUI

Nesaugios Astravo atominės elektrinės statyba didžiąja dalimi beveik baigta. Šios jėgainės transformavimas į dujinę, kaip kad netikėtai pasiūlė Premjeras S. Skvernelis, būtų techniškai sudėtingas ir brangus procesas, reikalaujantis nemažai laiko. Astravo AE stato Rusijos „Rosatom“, projektas finansuojamas Rusijos skolintomis lėšomis. Iš esmės tai yra Rusijos geopolitinis projektas, nukreiptas prieš Lietuvą bei keliantis grėsmę nacionaliniam saugumui. Lietuva ligšiol laikėsi vieningos pozicijos, įtvirtintos įstatymu, kad elektros energijos iš nesaugios atominės elektrinės pirkimas yra neteisėtas ir negalimas bei telkė tarptautinės bendruomenės paramą tokiai pozicijai palaikyti. Premjero pasiūlytas „planas-chuliganas Baltarusijai dėl Astravo AE“ kelia abejonių dėl ligšiolinės užsienio politikos vieningumo, tęstinumo bei Lietuvos reputacijos tarptautinės bendruomenės akyse bei tikrųjų tokio paviešinto plano motyvų bei tikslų. Todėl vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Seimo Statuto 208 straipsnio 13 ir 14 dalimis teikiame Jums klausimus, į kuriuos reikalaujame atsakyti artimiausiame Seimo posėdyje:

1. Kaip vertinate, kad nepaisant Jūsų ir Prezidentės pastangų stabdyti nesaugios Astravo AE projektą, Premjeras Saulius Skvernelis pradėjo savarankišką ir panašų, kad nederintą užsienio politikos iniciatyvą, kuri keičia ligšiolinę vieningą Lietuvos poziciją Astravo AE klausimu?

2. Premjeras atstovauja Vyriausybę, taigi užsienyje jo laiškas suprantamas kaip Lietuvos valstybės pozicija. Ar vis dėlto Premjero S. Skvernelio pasiūlymai Baltarusijai dėl Astravo atominės elektrinės buvo derinami ir su kitomis valstybės institucijomis? Jei taip, kokia buvo Jūsų ir Užsienio reikalų ministerijos pozicija? Ar tai buvo asmeninis S. Skvernelio siūlymas, ar tai buvo Vyriausybės pozicija?

3. Santykiai su Baltarusija yra užsienio politikos klausimas. Pagal Konstituciją jį reikia derinti su Prezidente. Ar, Jūsų žiniomis, laiškas-pasiūlymas Baltarusijai dėl Astravo AE buvo suderintas su Prezidente?

4. Kaip Jūs, kaip Užsienio reikalų ministras, vertinate situaciją, jei Premjeras pateikė tokį svarbų, užsienio politiką keičiantį pasiūlymą, nesuderinus su Lietuvos Respublikos Prezidente?

5. Kiek per pastarųjų dvejų vyriausybių kadencijas, kai Jūsėjote užsienio reikalų ministro pareigas, Jūsų žiniomis, iš viso yra buvę Ministro Pirmininko oficialių laiškų kitų valstybių arba

vyriausybių vadovams ypatingai svarbiais užsienio politikos klausimais, kurie nebuvo iš anksto suderinti su Jumis, kaip užsienio reikalų ministru, bei Lietuvos Respublikos Prezidente?

6. Ar toks Premjero pasiūlymas buvo derintas su kuo nors iš mūsų partnerių Europos Sąjungoje?

7. Kiek šalių šiandien yra prisijungusios prie Lietuvos pozicijos nepirkti elektros iš nesaugių atominių elektrinių?

8. Ar Jums žinoma apie Lietuvos valstybės pareigūnų oficialias (arba neoficialias) diskusijas bei aptarinėjamus siūlymus dėl galimybės pakeisti Lietuvos poziciją dėl ES- Baltarusijos partnerystės sutarties?

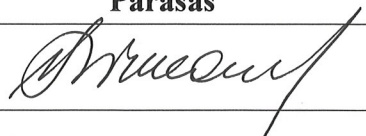
9. Ar nemanote, kad gavusi Premjero nerealistišką siūlymą Baltarusijos pusė jį naudos įveldama Lietuvą į imituojamas derybas dėl Astravo legitimizacijos, mainais prašydama Lietuvos pozicijos pakeitimo Europos Sąjungos formatuose dėl ES-Baltarusijos partnerystės sutarties?

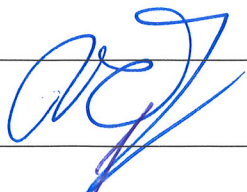
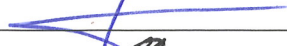
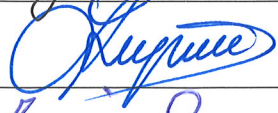
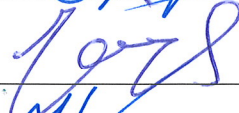
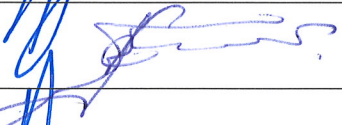
10. Kas Jūsų žiniomis, pagal Premjero planą bei pateiktą pasiūlymą Baltarusijai, nupirktų dujinei elektrinei reikalingą įrangą, finansuotų rekonstrukciją to, kas yra pastatyta, užtikrintų Baltarusijos pasiimtų paskolų Rusijai grąžinimą ir dar subsidijuotų jėgainei tiekiamų dujų kainų skirtumą (tiek, kiek suskystintos gamtinės dujos kainuotų brangiau už vamzdynes rusiškas, kurios šiuo metu tiekiamos Baltarusijai), kad ji gamintų pigią elektros energiją? Ar naiviai tikimasi, kad tokią kainą prisiimtų A. Lukašenkos režimas?

11. Techniškai ir politiškai toks pasiūlymas atrodo nesolidžiai ir gali padaryti didelę žalą Lietuvos tarptautinei reputacijai, ypač strateginiais klausimais susijusiais su Astravu, sutrukdys ligšiolines Lietuvos pastangas sukurti ES koaliciją nepirkti elektros iš šios nesaugios atominės. Kas prisiims atsakomybę už tokios reputacinės ir diplomatinės žalos pasekmes?

12. Ar nemanote, kad Lietuvoje negali būti atskiros, nesuderintos su užsienio reikalų ministru bei prezidentu užsienio politikos vykdymo, ir ar neketinate trauktis iš užsienio reikalų ministro posto dėl nesuderinamų Jūsų ir Premjero pozicijų vienu iš svarbiausių Lietuvos užsienio politikos klausimų?

Pagarbiai
Seimo nariai

Nr.	Vardas, pavardė	Parašas
1.	Ingrida Šimonytė	

2.	Viktorija Čiulytė-Miešienė	
3.	Zygmuntas Pavilionis	
4.	Julius Labašauskas	
5.	Eugenijus Gecetvilas	
6.	Andrius Kupčinskas	
7.	Jerėjus Jovaitis	
8.	Jurgis Kazne	
9.	Bronislava Motėlovė	
10.	Andrus Navakas	